

Fons Raimon Panikkar

Biblioteca de la Universitat de Girona

El 2008, el filòsof Raimon Panikkar va decidir donar a la UdG la seva biblioteca personal, centrada en la filosofia i les religions, amb un fons únic a Europa sobre hinduisme i budisme.

La inauguració del fons, en el marc del Simposi Internacional de la Càtedra Ferrater Mora de Pensament Contemporani “Raimon Panikkar Intercultural and Interreligious Dialogue” (20-22 de maig de 2015, Tavertet i Girona), consolida la Universitat de Girona com un centre de referència per a l'estudi de l'obra del pensador català i del diàleg entre religions i cultures.

El 28 d'abril de 2008, en el transcurs de l'acte d'investidura de Raimon Panikkar com a doctor honoris causa per la Universitat de Girona, es va fer pública la voluntat del filòsof de llegar a la Biblioteca de la UdG la seva rica biblioteca personal.

Investidura de Raimon Panikkar com a doctor Honoris Causa per la UdG (2008)

Després de la seva mort, el 26 d'agost de 2010, els documents que integren el fons van arribar a la Biblioteca de la UdG. El 2011 va començar la tasca de catalogació, finalitzada gràcies a les aportacions del Consell Social i de la Càtedra Ferrater Mora de la Universitat de Girona.

El fons està integrat per prop de 13.000 llibres i més de 700 col·leccions de revistes. A banda d'exemplars de tota la seva ingent obra en els diversos idiomes en què escrivia i publicava, hi destaquen la filosofia i la religió, que ocupen dos terços de la biblioteca. Encara que la distinció entre aquests dos àmbits no té gaire sentit en el context de la personalitat, la vida i l'obra de Panikkar, ens pot ser útil a efectes d'ordenació i anàlisi del contingut de la seva biblioteca.

El trasllat de la Biblioteca de Raimon Panikkar a la UdG (2010)

Així, hi trobem representats tots el gran autors de la filosofia occidental, de Plató a Heidegger, passant per Leibniz, Kant i Kierkegaard. Ja des d'aquí, però, se'ns fa present el pes de l'espiritualitat dins la col·lecció, amb l'àmplia representació de les obres de sant Agustí, sant Tomàs, del mestre Eckhart, de Teilhard de Chardin, de Maritain, d'Eliade.

Pel que fa a la filosofia occidental, s'hi fa palès el seu interès per la filosofia de la ment i la metafísica, la mística, l'epistemologia i la filosofia de la ciència, amb un molt menor però notable relleu de les obres orientades al vessant sociopolític de la filosofia i l'ètica, que delaten un interès en el pacifisme, gens estrany en una persona que va conviure amb la Guerra Freda i que va viure els anys 60 i 70 als Estats Units.

La biblioteca de Raimon Panikkar a Tavertet

Segurament és igualment reveladora, tot i que poc sorprenent, l'absència o l'escassa representació de corrents com ara el materialisme, l'ateisme, l'empirisme, la lògica, el nihilisme, l'escepticisme, l'agnosticisme, el realisme o la filosofia analítica.

Pel que fa a la religió, o millor dit, a les religions –el veritable nucli de la biblioteca panikkeriana–, hi trobem altra vegada la preocupació per la ciència i la seva relació amb les espiritualitats, una forta presència del misticisme i, dins l'àmplia cobertura de la teologia, una incidència especial en la cristologia i l'antropologia teològica.

És, evidentment, el cristianisme –i més encara, el catolicisme– el que conforma l'eix d'aquest apartat, però, atesa l'expertesa i dedicació de Panikkar, el fons d'història de les religions i de religions comparades és d'una riquesa singular. En aquest àmbit, tot i que hi veiem representades la major part de creences, el miler de volums dedicats a les espiritualitats del subcontinent indi, hinduisme i budisme essencialment, configura el caràcter extraordinari d'aquesta biblioteca.

Col·lecció sobre hinduisme al Fons Raimon Panikkar

Altra vegada és remarcable i potser lògic l'aparent escàs interès en temes com l'ateisme i el laïcisme, però igualment en el culte als sants, en la pràctica

religiosa, en les funcions pastorals i tasques sacerdotals, i també en els ordes i congregacions, incloent-hi l'Opus Dei, així com la relativament menor presència de les altres confessions cristianes (ortodoxa, corrents protestants).

Més enllà de la filosofia i la religió, només caldria remarcar un cert interès per la sociologia, la política i l'antropologia i la rellevant col·lecció de literatura en diverses llengües (anglesa, espanyola, catalana, alemanya, francesa...), com correspon a una personalitat poliglota. No resulta estranya aquí la notable presència de poesia i de temàtica espiritual o religiosa.

L'obra de Raimon Panikkar a la Biblioteca de la UdG

Molts dels volums de la Biblioteca de Panikkar contenen dedicatòries dels seus autors (E. M. Cioran, Martin Heidegger, Hans Küng, Octavio Paz, Peter Sloterdijk, Ramon Xirau...), així com referències als treballs de Panikkar. No ens trobem doncs davant una biblioteca de col·leccionista sinó davant de la biblioteca de treball, llegida, rellegida i anotada, d'un pensador prolífic.

L'hemeroteca de Raimon Panikkar és també, a més d'extensa, singular. La major part dels títols, en diverses llengües i de les més diverses procedències, no són disponibles a cap altra

biblioteca universitària del país i hi sobresurten les àmplies col·leccions de revistes en els camps de l'estudi de les religions i de la filosofia: *Daedalus, Eastern buddhist, Ecumenical review, Esprit, Journal of consciousness, Journal of Dharma, Journal of the American Academy of Religion, Philosophy east and west, Philosophy today, Revue philosophique de Louvain, Theological studies, Harvard theological review, Thomist, Zeitschrift fur religions uns Geistesgeschichte...*,

Els Fons Raimon Panikkar a la Biblioteca de la UdG

El fons rep visites de molts investigadors interessats en Panikkar, atès que la seva biblioteca està totalment vinculada a la seva vida, al seu pensament i a la seva obra, molt marcada pels diferents llocs on el pensador català va viure: Barcelona, Bonn, Madrid, Salamanca, Roma, Milà, Benarés, Santa Barbara (Califòrnia), Tavertet.

El generós llegat de Panikkar converteix Girona també en *terra panikkeriana* i reforça la vocació internacional i intercultural de la Universitat de Girona.

Ex-libris

Ex-Libris del Fons Raimon Panikkar de la Universitat de Girona

El Fons Panikkar forma part dels Fons Especials de la Biblioteca de la Universitat de Girona, que ja inclouen les biblioteques i arxius de personalitats com ara Josep Ferrater Mora, Jaume Vicens Vives, Pierre Vilar i Prudenci i Aurora Bertrana.

